

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 4. Utrùm sine adiutorio interioris gratiæ, possit diligere Deus propter se.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

vis omnem excedant rationem; velle, inquam, ex pio affectu erga Deum firmissimè credere præcisè propter divinam revelationem. *R. neg. conf.* Quæ non magis valet quàm ista: Possumus sine gratia velle odisse Deum ex toto corde. Ergo possumus etiam sine gratia velle amare Deum ex toto corde. Sicut ergo Deum amare ex toto corde, superat vires naturæ, quamvis non superet vires naturæ, Deum odisse ex toto corde: ita velle ex pio affectu obediendi & sese submitendi Deo revelanti credibiliter, rem veram firmiter credere præcisè propter auctoritatem Dei revelantis, superat vires naturæ; quamvis non superet vires naturæ, velle ex pravo aliquo & inordinato affectu, rem falsam aut etiam veram pertinaciter credere propter auctoritatem hominum insufficientem, vel quodcumque motivum aliud incertum.

Dices. Esto fides christiana perfecta superet vires naturæ: at idem dici non potest de fide christiana imperfecta & inchoata tantum. *R. neg.* Nam 1. tam ad fidem inchoatam requiritur pia credulitas, quàm ad fidem perfectam: quia sine pia illa credulitate, nulla fides verè christiana esse potest. 2. Tam ad fidem inchoatam requiritur, ut veritas revelata firmiter credatur præcisè propter auctoritatem Dei revelantis, quàm requiritur ad fidem perfectam: auctoritas enim Dei revelantis sola est motivum intrinsecum omnis fidei christianæ; & in hoc tantum differunt fides inchoata & perfecta, quòd fides inchoata non sit tantum apprehensiva veritatis credita, quantum fides perfecta. Utraque igitur superat vires naturæ, adeoque neutra sine adjutorio interioris gratiæ haberi potest.

ARTICULUS IV.

Utrum sine adjutorio interiori gratiæ possit diligere Deus propter se.

NOta. Dilectio Dei propter se alia est dilectio Dei ut authoris naturæ, alia Dei ut largitoris gratiæ & gloriæ. Utraque subdividitur in perfectam & imperfectam apprehensivè. Dilectio perfecta apprehensivè est ea, qua Deus super omnia diligitur, hoc est, rebus omnibus creatis antepositur. Dilectio imperfecta apprehensivè, seu quantum ad apprehensionem, est ea, qua Deus verè diligitur propter se, seu propter suam bonitatem, sed nondum super omnia diligitur, hoc est, nondum rebus omnibus creatis antepositur.

Dilectio Dei apprehensivè perfecta subdividitur in perfectam & imperfectam intensivè, seu quantum ad intensiorem. Perfecta intensivè est ea, quæ non solum Deum anteposit rebus omnibus creatis, sed etiam ardentius ad illum afficitur, quàm ad ullam rem creatam. Imperfecta intensivè est ea, quæ sic Deum rebus omnibus creatis anteposit, ut tamen ad eum non tam vehementer, quàm ad aliquas res creatas afficitur. Hæc autem dilectio Dei non dicitur simpliciter, sed tantum secundum quid, & cum addito diminuentè, quantum ad intensiorem, imperfecta. Dilectio enim imperfecta simpliciter est dilectio apprehensivè imperfecta, quæ non est charitas, sed tantum quoddam charitatis initium: unde non dicitur charitas, nisi, cum addito destruentè, inchoata.

RESPONSIO I.

Dilectio Dei sive ut largitoris gratiæ & gloriæ, sive etiam ut authoris naturæ, apprehensivè perfecta, superat vires liberi arbitrii, nec haberi potest sine interna gratia illustrationis & inspirationis.

Prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur Rom. c. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datus est nobis.* Et Gal. cap. 5. *Fruitus autem Spiritus est charitas.* Et 1. Jon. cap. 4. *Charitas ex Deo est.* Unde sic arguuntur. Ex Scriptura charitas est bonum Dei, & effectus gratiæ ipsius. Atqui omnis dilectio Dei propter se apprehensivè perfecta, est charitas. Ergo omnis dilectio Dei propter se apprehensivè perfecta, est donum Dei, & effectus gratiæ ipsius. Ergo, &c.

Dices. Scriptura his locis; & aliis similibus, nomine charitatis intelligit tantum actum, quo Deus propter se super omnia diligitur, tanquam bonorum supernaturalium author. *R. hoc gratis & perperam dici:* nam Scriptura loquitur simpliciter de charitate Dei. Atqui actus, quo author rerum naturalium diligitur super omnia propter se, tam est charitas Dei, quàm actus, quo super omnia propter se diligitur author bonorum supernaturalium: cum author bonorum naturalium tam verè & propriè sit Deus, quàm author bonorum supernaturalium. Ergo Scriptura tam loquitur de actu, quo Deus ut author bonorum naturalium diligitur super omnia propter se, quàm de actu, quo super omnia propter se diligitur Deus ut author bonorum supernaturalium.

Prob. 2. ex Conc. Arausicano II. dicente cap. ult. *Prorsus donum Dei est diligere Deum.* Et ex S. Augustino sic loquente in lib. de gr. & lib. arb. cap. 18. *Unde est in hominibus charitas Dei & proximi, nisi ex ipso Deo? Nam si non ex Deo, sed ex hominibus, vicerunt Pelagiani: si autem ex Deo, vicimus Pelagianos.* Vide S. Augustinum, & post eum Synodum Arausicanam, attribuendo gratiæ dilectionem Dei, non distinguere inter dilectionem Dei ut authoris rerum naturalium, & dilectionem Dei ut authoris rerum supernaturalium.

Dices. Attamen S. Augustinus cum Synodo Arausicana intelligendus est de dilectione, qua Deus ut bonorum supernaturalium author, diligitur propter se. *R. hoc esse falsum;* & dico S. Augustinum cum Synodo Arausicana intelligendum esse de omni amore Dei casto, qualis profectò est ille, quo Deus etiam ut author naturæ propter se diligitur. Præterea, quòd per amorem illum Dei, quem dicit esse non posse sine interiore gratia, intelligat etiam amorem Dei, ut authoris naturæ, evidenter demonstratur ex lib. 4. contra Julianum, cap. 3. ubi hæc leguntur verba: *Amor Dei, quo pervenitur ad Deum, non est nisi à Deo ... per hunc amorem Creatoris bene quisque utitur etiam creaturis.*

Prob. 3. ratione. Si homo potest ex solis arbitrii viribus habere dilectionem Dei ut authoris naturæ apprehensivè perfectam, potest ex solis arbitrii viribus servare totam legem, & esse absque omni peccato gravi. Falsum & absurdum consequens. Ergo, &c. *Prob. seq. maj.* Nam dilectio, qua Deus etiam ut author naturæ, super omnia diligitur, excludit omnem affectum ad peccatum mortale, & includit odium omnium delectabilium, cum lege & amicitia divina pugnantium. Atqui manifestum est cum tali dilectione Dei servari posse totam legem, & vitari omne peccatum mortale. Ergo si homo potest ex solis arbitrii viribus, &c.

Præterea, si homo potest ex solis arbitrii viribus habere dilectionem Dei ut authoris naturæ apprehensivè perfectam, potest quoque ex solis arbitrii viribus perfectè conteri de peccatis: potest enim in hac hypothesi, ex solis arbitrii viribus dolere de peccatis propter Deum super omnia dilectum propter se; & propter Deum super omnia dilectum propter se, habere propositum servandi omnia mandata, & nunquam peccandi de cætero. Falsum conf. alioquin homo potest ex solis arbitrii viribus conteri de peccatis sicut oportet ad consequendam justificationis gratiam, quod est à Conciliis damnatum, & hæreticum. Ergo, &c.

RESPONSIO II.

Etiam dilectio Dei non solum ut largitoris gratiæ & gloriæ, sed & ut authoris naturæ apprehensivè imperfecta, qua Deus propter se, sed non super omnia diligitur, superat vires liberi arbitrii, nec haberi potest sine interna gratia illustrationis & inspirationis.

Prob. 1. ex S. Augustino, lib. 2. contra duas epistolas Pelagianorum, cap. 9. ubi nulla distinctione facta dilectionis Dei ut authoris naturæ, & dilectionis Dei ut largitoris gratiæ & gloriæ, distèrè docet dilectionem Dei tam inchoatam & apprehensivè imperfectam, quàm per-

perfectam, esse ex Deo, hoc est, donari à Deo per interiorē scilicet gratiam, quā ex pura misericordia hominē illustrat & excitat quomodo ei congruit, &c. Nec, inquit, initium ejus (charitatis) ex nobis, & perfectio ejus ex Deo, sed si charitas ex Deo, tota nobis ex Deo est. Avertat enim Deus hanc amentiam, & in donis ejus nos priores faciamus, posteriorem ipsū, quoniam misericordia ejus praeveniet me.

Prob. 2. ratione. Quia omne opus pietatis superat vires liberī arbitrii, ut probatum est. Atqui dilectio Dei etiam ut authoris naturā, licet appetitativē imperfecta, est verum opus pietatis. Ergo, &c. *Prob. min.* autoritate S. Augustini epist. 29. ad Hieronymum: Quid est pīetas, inquit, nisi cultus Dei? & unde ille collitur, nisi charitate? sive diligatur Deus ut author gratiae & gloriae, sive diligatur ut author naturae. Quis enim negare audeat Deum ab eo colī, à quo diligatur ut author naturae? An non homo in statu naturae purae coluisset Deum, illum diligendo ut authorem naturae? Et si Deus colitur, cum diligatur ut author gratiae & gloriae, quare non colitur, cum diligatur ut author naturae? Ex quo sic adhuc argumentor breviter. Qui colit Deum, exercet actum pietatis. Sed qui Deum ut authorem naturae diligit propter se, colit Deum. Ergo qui Deum ut authorem naturae diligit propter se, exercet actum pietatis, perfectum quidem, si perfectē, imperfectum verò, si imperfectē & inchoatē tantum diligit. Atqui nullus actus pietatis, sive perfectus, sive imperfectus & inchoatus tantum, exerceri potest sine adjutorio interioris gratiae, quod nequidem Semipelagiani aui sunt negare. Ergo, &c.

Obj. 1. Parentes interdum ita diligunt filios, ut pro illis mori velint. Item infidelis potest tantoperē diligere Deos suos, ut pro illis gravissima tormenta & mortem subeat. Item multi Romani ita patriam suam dilexere, ut pro ea morti se ipsi devoverint. Ergo gratis negatur, quod homo naturaliter possit Deum ut authorem naturae diligere etiam super omnia.

R. neg. conf. Nam 1. cum facilius & vehementius ad sensibilia quam ad insensibilia afficiamur, facilius est homini hominem, & parenti filium diligere, quam Deum ut authorem naturae, & hoc propter naturae corruptionem nunc est impossibile. 2. Infideles, qui pro diis suis, & Romani qui pro patria sua morti se devoverunt, id egerunt ex inordinato amore sui, & insana vanae gloriae cupidine, aut aliquo alio pravo motivo. Facilius autem homini est se ipsum inordinatē, quam Deum ordinatē diligere; & ea est naturae nostrae pravitas, ex originali peccato profecta, ut difficillima quaeque possimus suscipere ex malo motivo, purā ex nimio timore displicendi hominibus, vel ex nimio illis placendi desiderio, & nequidem facillima possimus ex motivo placendi Deo, nisi Deus ipse per internam suam gratiam nos adjuvet.

Obj. 2. Homo in statu naturae purae Deum ut authorem naturae potuisset diligere, & dilexisset etiam super omnia, absque omni auxilio gratiae. Ergo idem etiam potest in praesenti statu. *R. neg. conf.* Itaque ex eo quod homo in statu naturae purae naturaliter dilexisset Deum ut authorem naturae, non sequitur quod etiam nunc Deum ut authorem naturae naturaliter possit diligere. Ratio est, quia in illo statu natura non esset corrupta; peccatum originale, nullum esset. At in praesenti statu natura per peccatum originale corrupta est, atque ita corrupta & depravata, ut voluntas nostra, nisi à Deo corrigatur ac sanetur per interiorē gratiam, spiritualia semper fastidiat, nec nisi ad terrena & sensibilia afficiatur: ita ut aegre, etiam cum nulla urget tentatio, honestate creata tangatur sine speciali adjutorio Dei. Igitur propter naturae nostrae depravationem dilectio Dei ut authoris naturae, quae in statu naturae purae solis arbitrii viribus possibilis fuisset, & quae secundum se naturalis est, nunc vires liberī arbitrii superat, adeoque nunc supernaturalis est, & sine adjutorio interioris gratiae voluntatem nostram agram & imbecillē sanantis ac corroborantis, haberi non potest.

Simon net Theol. Tom. II.

Obj. 3. Summi Pontifices damnaverunt has duas Bati propositiones: 1. *Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur ut author naturae, & gratuiti quo Deus amatur ut beatificator, vana est & commentitia, & ad illudendum sacris litteris, & plurimis, veterum testimoniis excoitata.* 2. *Amor naturalis, qui de viribus naturae exoritur, ex sola philosophia per elationem praesumptionis humanae cum injuria Crucis Christi defenditur à nonnullis Doctoribus.*

R. has propositiones à Summis Pontificibus damnatas fuisse. 1. Propter gravem censuram, qua notant Doctores Catholicos, qui duplicem Dei amorem, unum naturalem, & alterum supernaturalem distinguunt. Nos verò ab omni censura abstinemus. 2. Quia in illis Bajus impugnatur possibilitatem naturalis amoris Dei, & vult omnem Dei amorem esse per se supernaturalem. Unde sequitur hominem condi non potuisse, nisi in statu elevationis; cum non potuerit condi, nisi in statu, in quo Deum posset amare; adeoque chymericum esse naturae purae statum. Nos verò faciemus aliquem Dei amorem esse naturalem secundum se, & ita aliquem Dei amorem non superare vires naturae non corruptae, adeoque hominem condi potuisse in statu naturae purae, in quo locum non habuisset gratia, & tamen homo Deum ut authorem naturae amore casto diligere potuisset.

ARTICULUS V.

Utrum homo solis naturae viribus possit aliquo modo se disponere ad recipiendam gratiam.

RESPONSIO.

Homo solis naturae viribus nullo modo potest se disponere ad recipiendam gratiam actualem.

Prob. Nam 1. dispositio ad gratiam actualem recipiendam, si qua est, est aliquid ad salutem pertinens. Atqui homo nihil potest solis naturae viribus, quod ad salutem pertineat, ut probatum est. Ergo, &c. 2. Si homo potest solis naturae viribus aliquo modo se disponere ad recipiendam gratiam actualem, certe quia potest solis naturae viribus facere aliquid, quo Deus ex decentia & congruitate quadam induci potest ad dandam actualem gratiam. Atqui ex Patribus & Conciliis, homo nihil tale potest: cum enim Patres & Concilia contra Pelagianos & Semipelagianos ut rem de fide docent gratiam actualem non secundum merita nostra dari, intelligunt nullum opus à nobis ex solis arbitrii viribus fieri posse, cujus intuitu etiam ex decentia & congruitate tantum Deus det nobis actualem gratiam.

Confirm. Quia si homo potest solis naturae viribus se disponere ad recipiendam gratiam actualem, vel potest se disponere negativè, removendo scilicet prohibens; vel potest se disponere positivè, bonum aliquem actum producendo. Neutrum dici potest. Non primum: cum enim prohibens sit saltem peccatum mortale, homo non potest se disponere negativè, removendo prohibens, quin absterneat ab omni peccato mortali. Quod autem homo omnia mortalia vitare possit solis naturae viribus, dicere nimis absurdum est.

Non etiam secundum: nam bonus ille actus, qui solis naturae viribus produceretur, vel erit meritorius de condigno actualis gratiae; at hoc nequidem somniarunt Semipelagiani: vel erit meritorius de congruo tantum actualis gratiae; at hoc in Semipelagianis damnavit Ecclesia.

Dices. Actus ille nequidem erit meritorius de congruo, sed solum se habebit per modum conditionis, qua posita, dabitur gratia, non posita non dabitur. Sed contra est, quia, 1. sic non nisi vocentis receditur à sententia Semipelagianorum, qui profecto facile consensissent initium fidei, ad quod volebant vires arbitrii sufficere, dici meram conditionem, qua posita daretur, qua non posita non daretur gratia. 2. Si ita esset, adhuc donatio gratiae non fieret sine onere, &

H 2 ita